

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Πρόλογος της ελληνικής έκδοσης	15
Πρόλογος	23
Βιογραφικά συγγραφέων	35
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 Κατανοώντας τη Διαπολιτισμική Ψυχολογία	39
Τι είναι η Διαπολιτισμική Ψυχολογία;	42
Ορισμοί βασικών εννοιών	44
Πολιτισμός	44
Κοινωνία, φυλή και εθνικότητα	44
Τέσσερα είδη γνώσης στη Διαπολιτισμική Ψυχολογία	51
Πολιτισμός και παράδοση	56
Εμπειρική εξέταση του πολιτισμού	58
Συλλογικότητα και ατομικισμός: Περαιτέρω έρευνα	62
Πολιτισμικά σύνδρομα	65
Η προσέγγιση των φυσικών επιστημών	67
Η προσέγγιση των κοινωνικών επιστημών	71
Η προσέγγιση των ανθρωπιστικών επιστημών	73
Η οικοπολιτισμική προσέγγιση	74
Η προσέγγιση των πολιτισμικών υβριδίων	77
Η συνθετική προσέγγιση: Σύνοψη	78
Γηγενείς ψυχολογίες	82
Εθνοκεντρισμός	82
Πολυπολιτισμικότητα	83
Σύντομη ιστορική αναδρομή	84
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 Η Κριτική Σκέψη στη Διαπολιτισμική Ψυχολογία	93
Η αξιολογική μεροληψία της γλώσσας: Περιγράφω σημαίνει ορίζω	95
Διχότομες μεταβλητές και συνεχείς μεταβλητές: Μαύρο-άσπρο ή αποχρώσεις του γκρι;	102
Το παράδοξο της ομοιότητας-ιδιοτυπίας: Όλα τα φαινόμενα είναι όμοια και συγχρόνως διαφορετικά	105
Το φαινόμενο Barnum: Ενιαίες περιγραφές που (δεν) ταιριάζουν σε όλους	111
Η μεροληψία της αφομοίωσης: Βλέποντας τον κόσμο μέσα από έγχρωμα γυαλιά	114
Η μεροληψία της αντιπροσωπευτικότητας: Όταν η κατηγοριοποίηση δεν είναι κατάλληλη	119
Η μεροληψία της μνημονικής διαθεσιμότητας: Η δύναμη πειθούς των εντυπωσιακών γεγονότων	124

Το θεμελιώδες σφάλμα απόδοσης: Υποτιμώντας τον ρόλο των εξωτερικών παραγόντων	130
Η αυτοεκπληρούμενη προφητεία: Όταν οι προσδοκίες διαμορφώνουν την πραγματικότητα	136
Η συνάφεια δεν είναι απόδειξη αιτιότητας: Συγχέοντας το «Τι» με το «Γιατί»	139
Αμφίδρομη αιτιότητα και πολλαπλή αιτιότητα: Κυκλικές και σύνθετες διαδρομές	145
Αμφίδρομη αιτιότητα	145
Πολλαπλή αιτιότητα	148
Φυσιοκρατική πλάνη: Η θολή διαχωριστική γραμμή μεταξύ του «είναι» και του «θα έπρεπε»	151
Το φαινόμενο της εμμονικής πεποίθησης: «Μη με σκοτίζετε με τα γεγονότα!»	157
Συμπεράσματα: «Όποιος μετασυλλογάται συλλογάται καλά»	163

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 Μεθοδολογία της Διαπολιτισμικής Έρευνας	171
Στόχοι της διαπολιτισμικής έρευνας	173
Η ποσοτική έρευνα στη Διαπολιτισμική Ψυχολογία	174
Κλίμακες μέτρησης	176
Αναζητώντας συσχετίσεις και διαφορές	177
Η ποιοτική προσέγγιση στη Διαπολιτισμική Ψυχολογία	179
Βασικά βήματα για τον σχεδιασμό μιας διαπολιτισμικής μελέτης	181
Επιλογή του δείγματος	184
Η μέθοδος της παρατήρησης	187
Έρευνες με ερωτηματολόγια	189
Πειραματικές μελέτες	193
Ανάλυση περιεχομένου	194
Ομάδες εστίασης	196
Μετα-ανάλυση: Ερευνώντας τις έρευνες	197
Ένα κρυμμένο εμπόδιο στη διαπολιτισμική έρευνα:	
Μετάφραση των ψυχομετρικών μέσων	199
Συγκρίνοντας δύο φαινόμενα: Ορισμένες σημαντικές αρχές	202
Ομοιότητες και διαφορές: Εφαρμογές της κριτικής θεώρησης	205
Πολιτισμικές διχοτομήσεις	208
Υπάρχουν λιγότερες διαφορές από όσες νομίζουμε	208
Υπάρχουν περισσότερες διαφορές από όσες αναμένουμε	209
Αποφεύγοντας την αυθαιρεσία της γενίκευσης	210
Μάθετε περισσότερα για τους πολιτισμούς που εξετάζετε	213

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 Νόση: Αισθήσεις, Αντίληψη και Καταστάσεις της Συνείδησης	225
Αισθήσεις και αντίληψη: Βασικές αρχές	227
Πώς ο πολιτισμός επηρεάζει την αντίληψή μας	229

Πώς αντιλαμβανόμαστε τις εικόνες	233
Αντίληψη του βάθους	237
Οπτικές πλάνες	237
Πολιτισμικά μοτίβα στη ζωγραφική και στο σχέδιο	240
Αντίληψη των χρωμάτων	241
Άλλες αισθήσεις	246
Ακοή	246
Γεύση	247
Όσφρηση	248
Αφή και πόνος	248
Αντίληψη του χρόνου	251
Αισθητική αντίληψη	255
Αντίληψη της μουσικής	258
Συνείδηση και πολιτισμός	260
Ύπνος και η πολιτισμική σημασία των ονείρων	263
Τροποποιημένες καταστάσεις της συνείδησης	270
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 Νοημοσύνη	283
Ορίζοντας τη νοημοσύνη	284
Διαπολιτισμικές διαφορές στη βαθμολογία των τεστ νοημοσύνης	290
Διαφορές φύλου στη βαθμολογία των τεστ νοημοσύνης	293
Ερμηνεύοντας τις διομαδικές διαφορές στη βαθμολογία των τεστ:	
Νοημοσύνη και ευφυής συμπεριφορά	294
Συμβάλλουν οι βιολογικοί παράγοντες στη νοημοσύνη;	296
Όταν τα τεστ δεν είναι ισοδύναμα: Πολιτισμική μεροληψία	299
Λίγα λόγια για τον «πολιτισμικό αλφαριθμητισμό»	301
Περιβάλλον και νοημοσύνη	303
Κοινωνικοοικονομικοί παράγοντες	306
Ο ρόλος της οικογένειας	308
«Φυσική επιλογή» και νοητική επίδοση	310
Πολιτισμικές αξίες της νόησης	312
Γενικές γνωστικές λειτουργίες: Τι είναι η «λανθάνουσα» νοημοσύνη;	319
Ταξινόμηση	320
Κατηγοριοποίηση	320
Μνήμη	321
Τυπικοί και μαθηματικοί συλλογισμοί	322
Δημιουργικότητα	324
Γνωστικές δεξιότητες, σχολική επίδοση και εκπαιδευτικά συστήματα	326
Πολιτισμός, τεστ και κίνητρα	328
Δείκτης νοημοσύνης, πολιτισμός και κοινωνική δικαιοσύνη	331
Καταλήγοντας: Ηθικές αξίες	335

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	Συναισθήματα	345
	Όταν γελάμε, είμαστε ευτυχισμένοι: Οικουμενικά στοιχεία της συναισθηματικής εμπειρίας	349
	Δεν μπορείτε να εξηγήσετε τον πόνο αν δεν έχετε πονέσει: διαφορές στη συναισθηματική εμπειρία	353
	Συναισθήματα: Πολιτισμικά συγκεκριμένα ή οικουμενικά;	359
	Νευροφυσιολογική διέγερση	360
	Η σημασία των πρωθύστερων γεγονότων	362
	Το συναίσθημα ως αξιολόγηση	367
	Πολιτισμικοί κανόνες και ο ρόλος των προσδοκιών	370
	Αξιολόγηση της συναισθηματικής εμπειρίας	372
	Έκφραση των συναισθημάτων	375
	Συναισθήματα και τάσεις συμπεριφοράς	381
	Συναισθήματα και γνωστικές διεργασίες	382
	Όταν τα συναισθήματα σηματοδοτούν προκλήσεις: Διαπολιτισμικές μελέτες για το στρες και το άγχος	383
	Όταν τα συναισθήματα πληγώνουν: Διαπολιτισμικές μελέτες για τον θυμό	385
	Διαμορφώνοντας θετικά συναισθήματα: Διαπολιτισμικές μελέτες για την ευτυχία	387
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7	Κίνητρα και Συμπεριφορά	397
	Μια ματιά στη βιολογική εξέλιξη	400
	Κοινωνικές επιστήμες: Προτεραιότητα στον ρόλο της κοινωνίας	401
	Ενόρμηση και διέγερση: Δύο οικουμενικοί μηχανισμοί των κινήτρων	402
	Η δύναμη του ασυνείδητου: Ψυχανάλυση	404
	Ανθρωπιστικές θεωρίες	406
	Μάθηση και κίνητρα	411
	Το αίσθημα της πείνας και οι διατροφικές προτιμήσεις	412
	Όταν το φαγητό γίνεται πρόβλημα: Διατροφικές διαταραχές	414
	Ατομική επιτυχία και κοινωνική αρμονία: Κίνητρα επίτευξης	415
	Επιθετικά κίνητρα και βία	423
	Πολιτισμός και σεξουαλικότητα	432
	Φύλο και σεξουαλικότητα: Μερικές διαπολιτισμικές ομοιότητες	440
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8	Ανθρώπινη Ανάπτυξη και Κοινωνικοποίηση	447
	Ανάπτυξη και κοινωνικοποίηση	449
	Ποιότητα ζωής και ανάπτυξη του παιδιού	450
	Κανόνες, έθιμα και παιδική φροντίδα	451
	Αξίες και προσδοκίες των γονέων	455
	Τα στάδια ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης κατά τον Erikson	459
	Τα στάδια γνωστικής ανάπτυξης κατά τον Piaget	463

Τα στάδια ηθικής ανάπτυξης κατά τον Kohlberg	465
Αναπτυξιακά στάδια	468
Η ζωή πριν τον τοκετό: Προγεννητική περίοδος	470
Τα πρώτα βήματα: Βρεφική ηλικία	473
Ανακαλύπτοντας τον κόσμο: Παιδική ηλικία	479
Πρόβα τζενεράλε: Εφηβεία	483
Ενηλικίωση	488
Ώριμη ηλικία	493
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9 Ψυχικές Διαταραχές	503
Διαγνωστικά συστήματα	504
Δύο προσεγγίσεις για τον πολιτισμό και την ψυχοπαθολογία	505
Κεντρικά και περιφερικά συμπτώματα ή η επίλυση της διαμάχης μεταξύ οικουμενιστών και σχετικιστών	510
Πολιτισμικά σύνδρομα	512
Αγχώδεις διαταραχές	519
Καταθλιπτικές διαταραχές	521
Σχιζοφρένεια	527
Πολιτισμός και αυτοκτονία	531
Διαταραχές προσωπικότητας	536
Σχετίζεται η κατάχρηση ουσιών με το πολιτισμικό πλαίσιο;	545
Ψυχοδιαγνωστική μεροληψία	549
Ψυχοθεραπεία	551
Πολιτισμική συμμετρία;	557
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10 Κοινωνική Αντίληψη, Κοινωνική Νόηση και Κοινωνική Αλληλεπίδραση	567
Στάσεις και αξίες	571
Δυτικές και μη δυτικές αξίες	575
Επιδιώκοντας την ισορροπία: Η θεωρία της γνωστικής συνέπειας	578
Αποφεύγοντας την ασυνέπεια: Γνωστική ασυμφωνία	580
Ψυχολογικός δογματισμός	581
Κοινωνική απόδοση	582
Κοινωνικές αποδόσεις της επιτυχίας και της αποτυχίας	584
Αίσθηση του καθήκοντος και αντίληψη της δικαιοσύνης σε πολιτισμούς ατομικισμού και συλλογικότητας	585
Στερεότυπα και η δύναμη της γενίκευσης	588
Η κοινωνική αλληλεπίδραση σε οικουμενική προοπτική	594
Άμεσες κοινωνικές επαφές και η γλώσσα του σώματος	601
Συμμόρφωση	605
Είναι η συμμόρφωση οικουμενικό φαινόμενο;	606

Ακολουθώντας εντολές: Υπακοή	613
Κοινωνική επιρροή	616
Ομαδοσκέψη και ομαδική πόλωση	618
Είναι η κοινωνική οκνηρία οικουμενικό φαινόμενο;	620
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11 Προσωπικότητα και Εαυτός	629
Τι είναι η προσωπικότητα;	630
Έδρα ελέγχου	632
Η αυτοτελής προσωπικότητα	636
Το στερεότυπο του εθνικού χαρακτήρα	640
Εαυτός	646
Κατηγορίες σχετικά με τον εαυτό και το φύλο	651
Είναι το φύλο διχότομη ή συνεχής μεταβλητή;	651
Παραδοσιακές πολιτισμικές απόψεις για το βιολογικό φύλο	653
Σύγχρονες απόψεις για το βιολογικό φύλο	655
Το φύλο ως κοινωνική κατασκευή	656
Έμφυλοι ρόλοι	658
Παραδοσιακές απόψεις για το κοινωνικό φύλο	660
Σύγχρονες απόψεις για το κοινωνικό φύλο	661
Σεξουαλικός προσανατολισμός: Σύγχρονες αντιλήψεις	664
Θρησκευτική ταυτότητα	667
Πολιτισμικές αντιλήψεις για το σώμα	668
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12 Εφαρμοσμένη Διαπολιτισμική Ψυχολογία: Στιγμιότυπα	677
Υγεία	680
Πνευματικότητα, επιστήμη και υγεία	687
Ολιστικές θεραπείες	692
Επαγγελματικές αποφάσεις	693
Μετανάστευση και επιπολιτισμοποίηση	699
Ανθρώπινα δικαιώματα	707
Εκπαίδευση	713
Νομικά ζητήματα	715
Εξουσία και πολιτικές ελέγχου	718
Αντί συμπεράσματος	723
Βιβλιογραφία	727
Ευρετήριο	763